

MECANISME MEDIATICE ALE ACȚIUNILOR TERORISTE

MEDIA MECHANISMS OF TERRORIST ACTIONS

Lt.drd. Daniel PÎSLARIU*

Terorismul este unul dintre cei mai uzuali termeni folosiți în cadrul diverselor conferințe și summituri internaționale și naționale care au ca temă securitatea și nu numai. Utilizarea frecventă a acestui termen sălășluiește în faptul că acest fenomen a pornit la începutul secolului XXI ca o adevărată provocare, o provocare în fața căreia șansele reale de diminuare și de înlăturare a sa nu s-au concretizat încă. Odată cu evoluția acestui flagel internațional, armele, mijloacele, precum și modurile sale de manifestare s-au diversificat. Astfel, grupările teroriste, pe lângă atacurile fizice clasice executate asupra unei ține, utilizează o „armă” a cărei eficiență crește concomitent cu expansiunea, modernizarea și utilizarea din ce în ce mai accentuată a rețelilor de socializare și informare, precum și a inovațiilor tehnologice. Impactul acestei „arme”, chiar dacă nu este unul direct, fizic, este unul vast, reușind să propage efectele acțiunilor teroriste pe întreg mapamondul.

Terrorism. One of the most commonly used terms in various international and national conferences and summits on the security and others. The frequent use of the term resides in the fact that this phenomenon started in the early twenty-first century as a challenge, a challenge in the face of which real chances of reduction and removal have not materialized yet. With the development of this international scourge, the weapons, means and modes of manifestation diversified. So, the terrorist groups, in addition to traditional physical attacks made on a target are using a „weapon” whose effectiveness increases with the expansion, modernization and increasing use of social networks and information, as well as technological innovations. The impact of this „weapon”, though it is not a direct, or physical one, it is wide and managed to propagate the effects of terrorist activities around the world.

Cuvinte-cheie: terorism; mass-media; terorismul mediatic; mecanisme mediatice; efectele acțiunilor teroriste mediatizate.

Keywords: terrorism; media; media terrorism; media mechanisms; the effects of terrorist acts mediated.

La începutul secolului XXI, omenirea a avut de-a face cu unul dintre cele mai dramatice evenimente din istoria sa. Atentatul terorist de la World Trade Center a evidențiat faptul că inclusiv statele cu o securitate stabilă și puternică pot fi surprinse. Ceea ce este important de reliefat este efectul acestui atentat și modul cum acesta a reușit să fie propagat în doar câteva momente pe întregul glob.

Prin simplul fapt că o parte dintre acțiunile teroriștilor la acea dată au fost transmise în direct, datorită tehnologiilor moderne, infrastructurii media bine dezvoltate, precum și rapiditatea de

propagare a datelor, evenimentul mediatizat a reușit să capteze atenția întregului glob. Efectul tragicului eveniment nu s-a resimțit doar în orașul New York, ori doar în Statele Unite ale Americii, ci în întreaga lume. Singura diferență a constat în modul în care acest impact a fost înregistrat: direct și indirect.

Impactul direct a fost resimțit în zona în care a avut loc atentatul efectiv, precum și statul care a fost vizat, în timp ce impactul indirect a fost resimțit de către întreaga opinie publică. Diferența principală dintre cele două impacturi în urma unui atentat terorist constă în spațiul de acțiune în care acestea ajung. Dacă în cazul impactului direct am menționat că zona afectată de efectul acțiunilor organizațiilor teroriste este cea în care a avut loc atentatul, aceasta înregistrând pagube fizice, cum ar fi: pierderea de vieți omenești, înregistrarea

***Regimentul 30 Gardă „Mihai Viteazul”
București
e-mail: pislariu.daniel@myunap.net**

unui număr mare de persoane rănite, distrugerea unor obiective ori clădiri strategice de importanță deosebită, în cazul impactului indirect pierderile fizice sunt inexistente. Impactul indirect al unui atentat terorist este constituit și propagat către public prin intermediul mijloacelor media, iar în urma procesului de mediatizare a acțiunilor organizațiilor teroriste acesta afectează sfera publică.

Pentru a forma o paralelă și a genera un exemplu care să consolideze ideile din paragraful anterior, în vederea reliefării impactului indirect al unei astfel de acțiuni, vom alege atentatul cunoscut sub denumirea de 9/11¹, unul dintre cele mai recente acțiuni teroriste, cel înregistrat în data de 07.01.2015 la Paris² și atentatul executat în perioada 03-07.01.2015 la Baga³. În privința primelor două atentate menționate, cel din New York și Paris, există diferențe vizibile referitoare la numărul de persoane decedate, respectiv numărul de persoane rănite, precum și la pierderile suferite din punct de vedere al obiectivelor pierdute sau avariate.

Cu toate acestea, diferența majoră constă în impactul indirect pe care fiecare dintre cele trei exemple l-a avut asupra opiniei publice. Chiar dacă numărul victimelor variază de la 2,996 la 12, respectiv 2.000 de persoane decedate, în ordinea menționării atentatelor, impactul indirect a fost resimțit doar în cazul primelor două atentate. În ciuda faptului că ultimul atentat, cel din Baga, Nigeria, a înregistrat un număr de victime considerabil de mare, atentatul terorist „s-a bucurat” de impactul direct înregistrat în urma executării atentatului.

Cauza principală a acestei diferențieri privind modul de formare a impactului indirect constă în nivelul în care aceste atentate sângeroase sunt mediatizate. Formarea, prelucrarea și transmiterea imaginilor către public formează la nivelul mentalului fiecărui individ o serie de reacții care pot afecta inclusiv starea de fapt⁴ a persoanei sau persoanelor respective, după caz.

Această mediatizare a unui eveniment tragic a reușit să fie resimțită, recunoscută și urmărită de către grupările teroriste care urmăresc ca acțiunilor lor să fie resimțite de un număr tot mai mare de persoane, acoperind un teritoriu cât mai extins.

Tendențele fenomenului terorist în era informațională

Pentru a observa vectorul spre care se îndreaptă fenomenul terorist în era informațională trebuie să plecăm de la obiectivele sale fundamentale,

precum și de la scopurile care stau la baza acestui flagel internațional. Pentru aceasta este necesar să ne focusăm asupra definițiilor, asta datorită faptului că încă nu există o definiție concretă care îmbrățișează toate aspectele caracteristice acestui fenomen, adoptată de principalii factori decidenți ai securității internaționale, care descriu, într-un volum cât mai complet și mai amplu, fenomenul terorist.

Chiar dacă o definiție concretă încă nu a fost adoptată, fenomenul terorist înregistrează un număr de aproximativ o sută nouă definiții, în principal, termene, precum violență într-un procent de 83,5%, interese politice, ori factorul politic într-un procent de 65%, inducerea sentimentului de frică, teroare și nesiguranță într-o proporție de 51%, iar 47% reprezintă diverse amenințări, precum și elemente de legătură între cele menționate anterior.⁵

Așadar, plecând de la aceste aspecte, fenomenul terorist reprezintă un ansamblu de acțiuni violente și distructive care prezintă pericol public, menite a afecta și forța factorul politic în vederea luării unor anumite decizii în urma implementării la nivelul populației afectate starea de nesiguranță și teroare, urmând atragerea atenției scopurilor acestora⁶.

În funcție de modalitățile și de mecanismele oferite de către societate, de fisurile existente în sfera securității internaționale și de efectele create de fenomenul globalizării, organizațiile teroriste au capacitatea de a specula și folosi aceste mici avantaje pentru a obține rezultatele dorite și pentru a-și îndeplini scopurile urmărite.

Astfel, de la începuturile mileniului în care ne aflăm putem observa diverse activități specifice acestui flagel care, indiferent de modul în care acestea s-au manifestat, toate au ținut spre îndeplinirea principalelor scopuri și anume: afectarea factorului politic, implementarea stării de nesiguranță și, nu în ultimul rând, propagarea mesajului teroriștilor la un nivel internațional.

Urmărind aceste trei aspecte constatăm că ele se întrepătrund în sensul că este imposibil ca în urma unui atentat terorist factorul politic să nu fie afectat atâta timp cât la nivelul populației este indusă starea de panică, frică și teroare, concomitent cu propagarea mesajului teroriștilor.

Un lucru este cert. Datorită faptului că societatea în care trăim traversează un proces dinamic, continuu și complex, aspectele și elementele componente ale mediului social, politic, economic și militar, aduc

la suprafață apariția de noi tehnologii, concepte și măsuri care să facă față amenințărilor probabile și posibile și, nu în ultimul rând, să permită evitarea elementului de surprindere.⁷

Plecând de la aceste aspecte, la nivelul fenomenului terorist sunt înregistrate anumite schimbări permanente care sunt reliefate în diversitatea referitoare la modurile de manifestare, precum și în scopurile pe care organizațiile și grupurile teroriste le au. Modificările prezente în cadrul fenomenului au rolul de a menține un nivel ridicat al modului de execuție al atentatelor, precum și menținerea unui tempo asemănător cu cel înregistrat de evoluția societății. Datorită acestui proces continuu, terorismul a reprezentat în permanență o sursă de confuzie⁸, un element surpriză care de fiecare dată când scopurile sale au fost atinse acesta a reușit să implementeze, propage și să mențină starea de panică și de teamă în aria în care a avut loc atentatul, urmând ca această stare să fie preluată, prelucrată și propagată prin intermediul mijloacelor media în diverse zone ce au acces la mijloace de comunicare în masă.

Pornind de la evoluția și apariția noilor tehnologii, transformările la care este supus mediul în care trăim, precum și noile necesități care sunt din ce în ce mai evidente în cadrul societății, putem afirma faptul că în prezent traversăm o nouă eră, una a informației, a mediului virtual, cibernetic, unde accesarea, transmiterea și, nu în ultimul rând, stocarea informațiilor reprezintă un pachet impetuos necesar unei societăți, organizații sau stat în lupta continuă pentru obținerea și menținerea puterii.

Utilitatea informației, ca resursă inestimabilă, necesară împlinirii diverselor scopuri stabilite, a fost sesizată de fenomenul terorist. Modificarea aspectelor sale, precum și a mijloacelor și metodelor de acțiune în vederea îndeplinirii scopurilor vizate reprezintă un proces complex și continuu care urmărește să atragă și să asimileze elementele de noutate cu care era informațională reușește să revoluționeze societatea precum și elementele care îi sunt derivate.

Organizațiile teroriste au ajuns astfel să vizualizeze și să conștientizeze faptul că informația, în general, este o resursă nelimitată, dar și inestimabilă, prin intermediul căreia scopurile urmărite de acestea să fie îndeplinite.

Prin urmare, pornind de la principalele sale scopuri, organizațiile teroriste urmăresc să propage

prin intermediul informațiilor mesajele fenomenului terorist, și anume dominația lumii occidentale față de celelalte civilizații⁹. Prin intermediul acestor mesaje, nu numai că în urma atacurilor executate teroriștii se fac auziți, dar reușesc să atingă și să influențeze factorul politic, să creeze panică și să amplifice valul de teamă și de frică la nivel internațional.

Pe lângă aceste scopuri reliefate în paragraful anterior, prin intermediul resursei noului mileniu organizațiile teroriste acționează nu doar pentru a propaga anumite mesaje, ci și pentru a promova acest fenomen internațional.

Un alt scop pe care organizațiile teroriste îl au în vizor este de a recruta noi membri. Utilizând mijloacele social media aceștia urmăresc să obțină încrederea în rândul simpatizanților precum și a celor care își doresc să facă parte sau să se alăture unei grupări teroriste.¹⁰ În schimb, organizațiile teroriste promit un mod de viață mai bun, posibilitatea de a accesa un nivel de educație superior, sau chiar obținerea simplei răzbunări asupra Occidentului, aceasta din urmă fiind deseori unul dintre motivele pentru care simpatizanții aleg să se alăture unei astfel de grupări.

Astfel, după cum se poate observa, tendințele fenomenului terorist în era informațională sunt diverse. Cu toate acestea, promovarea imaginii terorismului, crearea unui model etapizat privind căutarea, recrutarea și pregătirea de noi membri și, nu în ultimul rând, soluționarea necesității de a fi auziți la nivel internațional reprezintă în prezent principalele aspecte pe care terorismul urmărește să le îndeplinească.

În era informațională organizațiile teroriste au în atenție difuzarea informațiilor necesare într-un mod rapid, prin orice mediu electronic, în maniera în care atentatele executate nu doar că imprimă și răspândesc un val de teroare, dar formează un mesaj de amenințare la adresa Occidentului. Pe lângă acestea, actorii unui atentat terorist vor executa direct atentate teroriste, fără a mai forma și a propaga o amenințare sau o avertizare. Prin producerea de atentate care au la bază efectul surprinderii teroriștii¹¹ își ating scopurile.

Pe lângă atacurile dificil de prevăzut, în era informațională grupările teroriste și-au creat un nou mod de organizare de tip rețea. Aceasta constă în existența unor microcelule care sunt răspândite în majoritatea statelor occidentale. Microcelulele

teroriste dau o nouă formă grupărilor acestui flagel și anume o masă amorfă, greu de depistat de către structurile de securitate ale statelor. Majoritatea acestor microcelule sunt la rândul lor constituite dintr-un număr scăzut de activiști, din anumiți simpatizanți sau fanatici ai acestui fenomen, de obicei de ordinul a 3 la 4¹², care după momentul executării atentatului se scufundă în fluxul cotidian.

Organizațiile teroriste nu conștientizează că prin intermediul informației propagate și promovate de mijloacele media creează un joc de domino care, la final, produce un impact indirect, care va fi înregistrat la nivel internațional, așa cum s-a întâmplat în atentatul înregistrat la începutul acestui an, cel din Paris¹³, dar și atentatul înregistrat la maratonul din Boston, în anul 2013¹⁴.

Aspectele care interesează în cazul executării unui atentat terorist în era informațională nu mai țin neapărat de numărul ridicat de victime, clădiri sau obiective importante distruse sau avariate. Pentru a nu solicita și a apela la baza logistică și resursa umană mai mult decât este nevoie, organizațiile teroriste caută să își facă simțită prezența, în vederea incomodării factorul politic, prin intermediul unor răpiri de persoane, atentate cu detonări de bombe de nivel mic sau atentate care au la bază utilizarea unor arme. Astfel se urmărește ca mesajul, imaginea și valul de teroare să fie propagat la nivel internațional. Astfel, grupările teroriste nu numai că vor obliga factorul decizional politic din statul afectat să adopte o anumită poziție, dar vor forța la rândul-i ca și factorul politic din alte state, în special cele care s-au poziționat împotriva acestui fenomen sau cele care au o colaborare activă pe plan economic, politic, militar, cultural etc. cu statul direct afectat, să efectueze același demers.

Mass-media și fenomenul terorist

În societatea actuală, mass-media a devenit un centru gravitațional la care sunt raportate toate elementele societății, elementul politic, militar, economic, cultural etc.¹⁵ Modelarea activităților noastre, stilul nostru de viață, dar și modul de percepție a realității se datorează de cele mai multe ori mass-media.

Prezența continuă în viața noastră zilnică a media, atracția față de nou în domeniul tehnologiei ne-au adus într-o etapă în care suntem interconectați la absolut toate aspectele societății, pe de o parte, iar pe cealaltă parte am devenit dependenți de

extensiile noastre create, fără a fi conștienți de ele¹⁶. Această dependență conduce la modificarea stării noastre de spirit în momentele în care suntem lipsiți de aceste tehnologii moderne.

Diversele modalități prin intermediul cărora informația este produsă, prelucrată și receptată, precum și efectele care sunt produse în urma consumului de informație creează o fereastră virtuală prin intermediul căreia poate fi observată societatea reală¹⁷. Această fereastră virtuală este întreținută prin consumul ridicat și continuu de media, consum care reprezintă un proces silențios la care suntem expuși, însă fără a conștientiza acest aspect. Astfel culegerea de informații din mediul virtual referitoare la mediul real a devenit o obișnuință, iar fiecare dintre noi a ajuns să își modeleze propriile medii.

La o primă vedere, aceste caracteristici pe care viața cotidiană ni le oferă prin intermediul media aduce cu sine un număr considerabil de avantaje direct proporțional cu dezavantajele create. Pornind de la o analiză empirică și de moment, suntem înclinați în a oferi afirmații pro media. Cu toate acestea, informarea asupra evenimentelor de pe întreg mapamondul aduce și aspecte negative. Unul dintre ele îl reprezintă transmiterea și implementarea stării și a trăirii inconștiente ce fac referire la evenimentul mediatizat. Un alt aspect îl reprezintă modificarea și reducerea nivelului de percepție asupra realității¹⁸.

Practic, extinderea cunoștințelor prin absorbția informațiilor oferite de către mijloacele media, atrage după sine modificarea propriului mediu, a stării de spirit, precum și limitarea folosirii unei percepții clare asupra evenimentului mediatizat.

Pornind de la aceste aspecte legate de mecanismele media, organizațiile teroriste reușesc să își ducă la bun sfârșit scopurile urmărite. Implementarea stării de panică și de nesiguranță reprezintă unul dintre principalele scopuri pe care organizațiile teroriste le vizează.

Mediatizarea atentatelor poate fi privită precum o sabie cu două tăișuri. Pe de o parte, opinia publică este informată de evenimentul tragic produs, însă pe de altă parte, jocul domino al teroriștilor este în desfășurare.

Așa cum am specificat anterior, teroriștii urmăresc să producă un șoc în rândul opiniei publice. Atragerea atenției presei, televiziunilor, radioului etc. urmată de difuzarea pe o perioadă

de câteva zile, săptămâni sau poate chiar luni duce la implementarea unui val de frică la nivelul populației. Astfel, ultima piesă de domino are impactul cel mai puternic, și anume mediatizarea repetitivă care reprezintă unul dintre principalele scopuri urmărite de către organizațiile teroriste.

Faptul că un atentat ce a avut loc într-un stat dezvoltat s-a bucurat de o mediatizare puternică, în timp ce o acțiune a unei grupări teroriste într-o zonă modestă, din punct de vedere al dezvoltării sale pe toate planurile, este o certitudine. În cazul de față, paralela evidentă și incontestabilă este între atentatul din Paris și cel din Nigeria, ambele efectuate la începutul acestui an, exact în aceeași perioadă, începutul lunii ianuarie. Desigur, suprapunerea dintre cele două evenimente ar putea fi o simplă coincidență, deși aceasta a ridicat anumite semne de întrebare¹⁹. Atentatul din Paris a marcat începutul anului curent, șocând practic lumea internațională, în timp ce acțiunea grupării Boko Haram a rămas sub umbra tăcerii.

Conștientizarea importanței media, ca punte pentru a ajunge la îndeplinirea scopurilor propuse, a determinat ca organizațiile teroriste să acționeze în statele occidentale, dezvoltate, prin intermediul unor ramificații ale rețelei, care consta în grupuri restrânse de indivizi. Anumite secvențe cu focuri de armă în plină acțiune pot ajunge mult mai ușor la nivelul maselor decât un atentat cu detonări masive de clădiri care nu vor fi supuse mediatizării.

Pentru a exemplifica modul în care organizațiile teroriste își îndeplinesc scopurile în era informațională, putem descrie formula clasică a comunicării.²⁰ În cazul de față emițătorul este reprezentat de organizația teroristă, mesajul reprezintă atentatul comis, iar receptorul publicul. Din această formulă lipsește canalul prin intermediul căruia mesajul ajunge la receptor. Aici este vorba despre media sau despre mijloacele sale. Excluderea canalului din formulă duce ca un atentat să rămână în umbră, lucru care s-a întâmplat în Nigeria. Pe de cealaltă parte, existența unui canal puternic aduce cu sine nu numai mesajul în fața publicului, dar este prezent riscul de a amplifica efectul mesajului. Astfel se explică mediatizarea solidă a atentatului înregistrat la Paris. Însă circuitul nu a fost închis. Aici facem referire la feedbackul pe care organizația teroristă, emițătorul, îl așteaptă din partea maselor, receptorului. Feedbackul procesului comunicațional are loc indirect, în sensul în care publicul așteaptă din parte politicului luarea unei decizii legate de atentatul comis, aspect care este vizat de către organizațiile teroriste.

Cu toate acestea, simbioza dintre media și terorism are un caracter complex, de completare reciprocă indirectă. Pornind de la rolul pe care media îl are, acela de a informa publicul²¹ și continuând cu necesitatea mediatizării acțiunilor întreprinse de organizațiile teroriste, realizăm că această legătură dintre cele două componente este una reciprocă, dar indirectă. Fac excepție media care promovează terorismul nu prin prezentarea efectelor unui atentat, ci prin propagarea directă a mesajelor teroriștilor precum și mediatizarea tuturor aspectelor care derivă din acest flagel.²² Dacă organizațiile teroriste obțin mediatizarea atentatelor, media reușește prin intermediul acestora să atragă și să capteze atenția maselor, reușind să prospere, accentuând creșterea factorului său economic. Un singur aspect merită subliniat în această ecuație și anume dacă ajutorul reciproc este unul într-adevăr indirect, sau dacă cele două componente conștientizează aceste beneficii ce derivă din acțiunile fiecăruia.

Concluzii

Prezentul ne arată faptul că avem acces la informație, ca putem fi în permanență informați și astfel ne putem crea un mod de viață mai plăcut. Prezența pe piața a diverselor tehnologii moderne reprezintă nu altceva decât o extensie a noastră și o apropiere către un alt mediu, difuz.

Mediatizarea evenimentelor șocante, în cazul de față atentatele grupărilor teroriste, creează pentru public o altă viziune asupra societății, o lume diferită, nesigură. Repetitivitatea imaginilor referitoare la efectul produs de un atentat, perioada îndelungată de consum media și dependența de tehnologie reprezintă un mecanism bine construit ce scoate publicul din perimetrul tradiționalului și îl așază în cel al tehnologiei, al vitezei și al abundenței informaționale. Astfel publicului îi este indusă o stare de amorțeală, care ajută la propria creare a unui alt mediu, diferit față de cel real.

Această lucrare a fost posibilă prin sprijinul financiar oferit prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, cofinanțat prin Fondul Social European, în cadrul proiectului POSDRU/159/1.5/S/138822, cu titlul „Rețea Transnațională de Management Integrat al Cercetării Doctorale și Postdoctorale Inteligente în Domeniile „Științe Militare”, „Securitate și Informații” și „Ordine Publică și Siguranță Națională” – Program de Formare Continuă a Cercetătorilor de Elită – „SmartSPODAS”.”

NOTE:

- 1 http://en.wikipedia.org/wiki/September_11_attacks, accesat la 13.02.2015, 13:21.
- 2 http://en.wikipedia.org/wiki/Charlie_Hebdo_shooting, accesat la 13.02.2015, 13:29.
- 3 http://en.wikipedia.org/wiki/2015_Baga_massacre, accesat la 13.02.2015, 13:31.
- 4 Sebastien Bohler, *150 de Experimente pentru a înțelege manipularea mediatică – Psihologia consumatorului de mass-media*, Editura Polirom, Iași, 2009, p. 13.
- 5 Alex P.Schmid, J. Albert, *Political Terrorism*, Editura North Holland Publishing Company, Amsterdam, 1988.
- 6 <http://www.sie.ro/Legi/535.html>, accesat la 13.02.2015, 19:04.
- 7 Mircea Mureșan, Gheorghe Toma, *Provocările începutului de mileniu*, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2003, p. 9.
- 8 Olga Dănilă, Visarion Neagoe, *Terorismul, o abordare psihologică*, Editura Militară, București, 2011, p. 17.
- 9 Cristian Barna, *Al-Qaida vs. Restul lumii – după 10 ani*, Editura Top Form, București 2011, p. 10.
- 10 http://www.unicri.it/special_topics/cyber_threats/cyber_crime/explanations/terrorism/, accesat la 17.03.2015, 21:15.
- 11 Olga Dănilă, Visarion Neagoe, *op.cit.*, p. 91.
- 12 *Ibidem*, p. 91.
- 13 http://en.wikipedia.org/wiki/Charlie_Hebdo_shooting, accesat la 18.03.2015, 17:27.
- 14 http://en.wikipedia.org/wiki/Boston_Marathon_bombings, accesat la 18.03.2015, 17:30.
- 15 Dorin Popa, *Mass-media, Astăzi*, Seria Comunicare, Iași, 2002, p. 10.
- 16 Marshall McLuhan, *Să înțelegem media-extensiile omului*, Editura Curtea Veche, București, 2011, p. 47.
- 17 Remy Rieffel, *Sociologia Mass-media*, Editura Polirom, București, 2008, p. 8.
- 18 Marshall McLuhan, *Să înțelegem media-extensiile omului*, Editura Curtea Veche, București, 2011, p. 11.
- 19 <http://www.theguardian.com/world/2015/jan/12/-sp-boko-haram-attacks-nigeria-baga-ignored-media>, 20.03.2015, 17:30.
- 20 Delia Balaban, *Comunicare mediatică*, Editura Tritonic, București, 2009, p. 11.
- 21 http://www.cna.ro/IMG/pdf/LEGEA_AUDIOVIZUALULUI_CU_MODIFICARI_SI_COMPLETARI_DIN_2014.pdf, accesat la 14.08.2014, 15:55.
- 22 <http://www.rightsidenews.com/us/islam-in-america/al-jazeera-still-promoting-gun-violence-and-terrorism/>, accesat la 17.02.2015, 15:55.

BIBLIOGRAFIE

- Balaban Delia, *Comunicare mediatică*, Editura Tritonic, București, 2009.
- Barna Cristian, *Al-Qaida vs. Restul lumii – după 10 ani*, Editura Top Form, București, 2011.
- Bohler Sebastien, *150 de Experimente pentru a înțelege manipularea mediatică – Psihologia consumatorului de mass-media*, Editura Polirom, Iași, 2009.
- Dănilă Olga, Neagoe Visarion, *Terorismul, o abordare psihologică*, Editura Militară, București, 2011.
- McLuhan Marshall, *Să înțelegem media – extensiile omului*, Editura Curtea Veche, București, 2011.
- Mureșan Mircea, Toma Gheorghe, *Provocările începutului de mileniu*, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2003.
- Popa Dorin, *Mass-media, Astăzi*, Seria Comunicare, Iași, 2002.
- Rieffel Remy, *Sociologia Mass-media*, Editura Polirom, București, 2008.
- Schmid P. Alex, Albert J., *Political Terrorism*, Editura North Holland Publishing Company, Amsterdam, 1988.
- http://en.wikipedia.org/wiki/September_11_attacks
- http://en.wikipedia.org/wiki/Charlie_Hebdo_shooting
- http://en.wikipedia.org/wiki/2015_Baga_massacre
- <http://www.sie.ro/Legi/535.html>
- http://www.unicri.it/special_topics/cyber_threats/cyber_crime/explanations/terrorism/
- <http://www.theguardian.com/world/2015/jan/12/-sp-boko-haram-attacks-nigeria-baga-ignored-media>
- http://www.cna.ro/IMG/pdf/LEGEA_AUDIOVIZUALULUI_CU_MODIFICARI_SI_COMPLETARI_DIN_2014.pdf
- <http://www.rightsidenews.com/us/islam-in-america/al-jazeera-still-promoting-gun-violence-and-terrorism/>